Zwolle

Vluchtelingenopvang Stadshagen - De Tippe

Hanza! Participatiejournaal

Vluchtelingenopvang in De Tippe

Op maandag 7 juli nam de gemeenteraad het besluit over de komst van een opvanglocatie voor maximaal 400 vluchtelingen in De Tippe (Stadshagen). Aan dit besluit ging een kort, maar intensief traject vooraf, waarin de preverkenning van de locatie heeft plaatsgevonden, de wethouder en vervolgens het college is geïnformeerd en de besluitvorming en bijbehorende participatie is voorbereid.

De gemeente Zwolle is zich bewust van de impact en de reikwijdte van het vestigen van opvanglocaties voor vluchtelingen in de stad, zeker als het gaat om locaties van een dergelijke omvang. Daarom is het Programmateam Vluchtelingen vanaf het moment dat De Tippe als kansrijke locatie voor grootschalige opvang naar voren kwam, gestart met de voorbereidingen voor de omwonendenparticipatie. In dit document is volgens Hanza!-methodiek vastgelegd hoe die participatie is vormgegeven en uitgevoerd, wie er betrokken is en wat de opbrengsten en leerpunten zijn.

De gemeente Zwolle heeft adviesbureau De Selectie gevraagd het participatieproces vanaf het moment van besluitvorming te begeleiden. Als onderdeel daarvan hebben we dit participatiejournaal –in nauwe samenwerking met het programmateam Vluchtelingen van de gemeente- opgesteld.

Inhoudsopgave

1. Onderwerp van het participatieproces
a. Welke ambitie van de initiatiefnemer stond centraal tijdens dit proces?
b. Welke kaders golden er t.a.v. de realisatie van de ambitie?
c. Welke vraagstuk stond er in dit participatieproces centraal?

2. Verloop van het participatieproces
a. Hoe is het participatieproces op hoofdlijnen verlopen?
b. Hoe zijn de fasen van Hanza! toegepast?
c. Welke participatie- en communicatiemiddelen zijn er ingezet om ervoor te zorgen dat iedereen kon meedoen?

3. Deelnemers aan het participatieproces
a. Welke deelnemers hebben in de verschillende fasen meegedaan aan het proces?
b. Heeft de gemeente (gemeenteraad, college, ambtenaren en wijkmanagers / wijkregisseurs) een rol gespeeld? Hoe is die rol ingevuld?

4. Opbrengsten van het participatieproces
a. Wat is door de deelnemers ingebracht tijdens het proces?
b. Waren er inhoudelijke verschillen? Hoe heeft de afweging hierover plaatsgevonden?

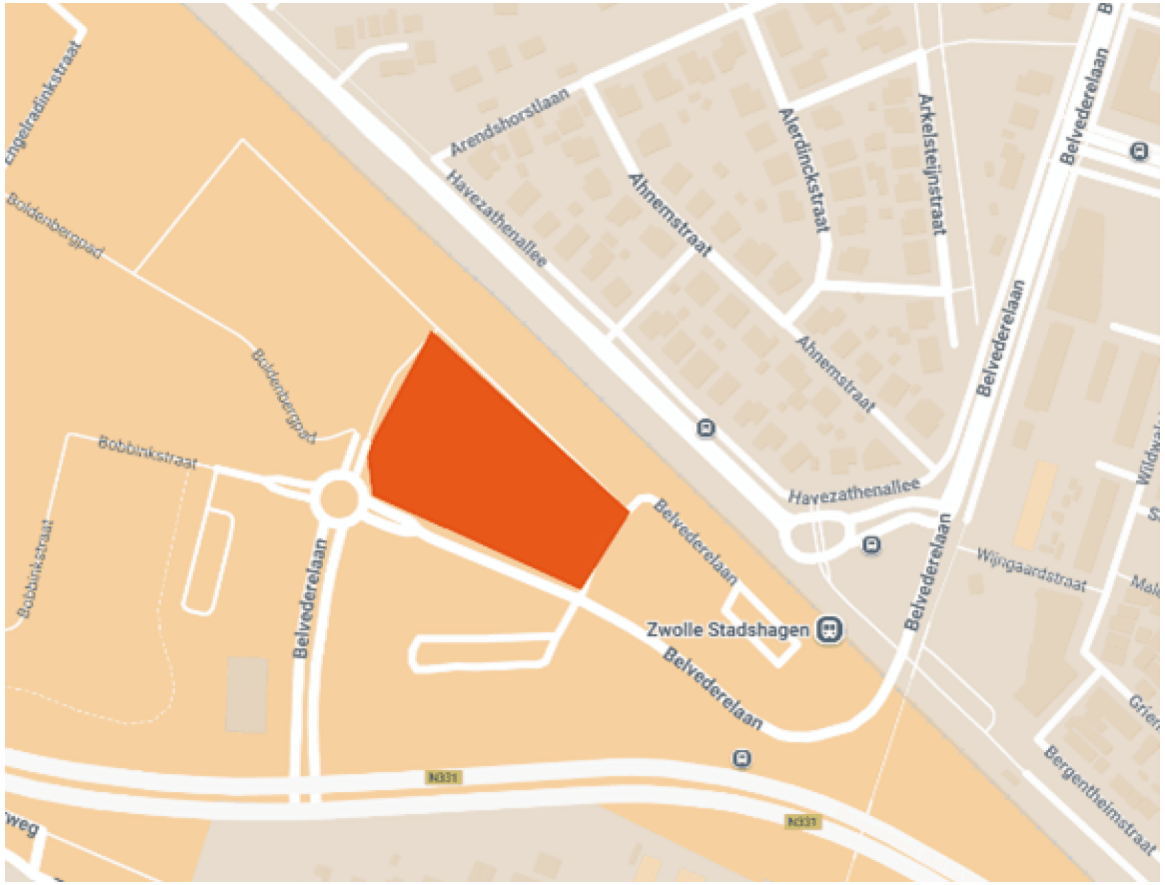
5. Leerpunt(en) naar aanleiding van het participatieproces
a. Wat ging tijdens het proces volgens de initiatiefnemer en/of de deelnemers minder goed als het gaat om de onderlinge samenwerking? Hoe is hiermee omgegaan? En wat kunnen we daar voor toekomstige participatieprocessen van leren?
b. Welke onderdelen van Hanza! zijn goed verlopen?
c. Welke onderdelen van Hanza! bleken lastig uit te voeren? Hoe is dit opgelost?

1. Onderwerp van het participatieproces

a. Welke ambitie van de initiatiefnemer stond centraal tijdens dit proces?
De gemeente Zwolle had de ambitie om uitvoering te geven aan de landelijke taakstelling voor de opvang van vluchtelingen. Deze ambitie is vertaald in het realiseren van een opvanglocatie voor maximaal 400 vluchtelingen in De Tippe, in de wijk Stadshagen. Daarmee wilde de gemeente zowel voldoen aan haar wettelijke verantwoordelijkheid als invulling geven aan de wens om op een menswaardige manier vluchtelingen op te vangen binnen de Zwolse gemeenschap. Bovendien wordt invulling gegeven aan de wens tot spreiding van opvang in de stad.

b. Welke kaders golden er t.a.v. de realisatie van de ambitie?
De belangrijkste kaders voor het proces waren het gemeentelijk beleid ten aanzien van opvang, het besluit van het college en de gemeenteraad, en de formele samenwerking met het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Over het **of** en **waar** van de opvanglocatie werd en wordt niet geparticipeerd; deze besluiten liggen vast. Er was en is wel ruimte voor participatie over het **hoe**: de wijze van inrichting, het beheer van de locatie, het creëren van een veilig gevoel voor bewoners van de wijk en de opvanglocatie, de communicatie met de wijk, en de onderlinge samenwerking met bewoners en organisaties.

c. Welke vraagstuk stond er dit participatieproces centraal?
Het centrale vraagstuk in dit participatieproces was: hoe kan de opvanglocatie in De Tippe op een dusdanige manier worden gerealiseerd en ingepast dat het recht doet aan de zorgen, ideeën en wensen van omwonenden, en bijdraagt aan onderling begrip, samenwerking en een goed functionerende wijk?

2. Verloop van het participatieproces

a. Hoe is het participatieproces op hoofdlijnen verlopen?
Het voorgenomen besluit van het college is in juni 2025 gedeeld met de gemeenteraad en relevante stakeholders, waaronder het COA, maatschappelijke partners en wijkorganisaties. Een dag later werd het besluit publiek gemaakt via de gemeentelijke communicatiekanalen.

Om bewoners zo snel mogelijk te informeren en de gelegenheid te bieden vragen te stellen, organiseerde de gemeente op 18 juni een webinar met de burgemeester, twee portefeuillewethouders en de locatiemanager van het COA. Tijdens dit webinar konden inwoners live vragen stellen, waarvan een deel direct werd beantwoord. De overige vragen werden verwerkt in een uitgebreide lijst met veel gestelde vragen op zwolle.nl/vluchtelingen.

Op 19 juni volgde een informatiedag met drie inloopbijeenkomsten in De Fontein, op loopafstand van de beoogde locatie. Honderden omwonenden ontvingen hiervoor een uitnodiging per post en/of mail. Bezoekers konden in gesprek gaan met de burgemeester, wethouders en inhoudelijke experts van de gemeente, het COA en Travers. Er werd informatie gedeeld, zorgen werden geuit en suggesties opgehaald.

Tegelijkertijd bood de gemeente ruimte voor schriftelijke en digitale reacties. Via een webformulier, het mailadres vluchtelingen@zwolle.nl en via de mailboxen van burgemeester, wethouders en raadsleden zijn honderden reacties binnengekomen. Deze zijn waar mogelijk beantwoord. Een kleine groep indieners, met uitgebreide correspondentie of specifieke zorgen, is door medewerkers van de gemeente uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek.

Mede op verzoek van de gemeenteraad zijn na de zomervakantie nog drie inloopbijeenkomsten georganiseerd waarin de gelegenheid werd geboden om met gemeente en COA in gesprek te gaan over de komst van de opvanglocatie. Deze bijeenkomsten waren op 17, 18 en 24 september. De opkomst varieerde en zowel voor de ingang als binnen vonden er stevige discussies plaats, maar bij alle bijeenkomsten ontstond ook ruimte voor betekenisvolle gesprekken.

Vanaf het moment van bekendmaking werden mensen uitgenodigd zitting te nemen in een klankbordgroep die gemeente en COA gevraagd en ongevraagd adviseert op onderwerpen als samenleven in de wijk en veiligheid, voorzieningen, het gebouw en de inrichting van de openbare ruimte. Op 9 september vond de eerste bijeenkomst plaats en tot eind januari volgen er nog vier. Samen met de klankbordgroep wordt onder andere gewerkt aan een beheerplan van de locatie. Op verzoek van de wethouder werd het oorspronkelijke plan van een klankbordgroep van 10-15 personen losgelaten en werden alle 35 mensen die deel wilden nemen, toegelaten.

Gedurende het hele traject werd actuele informatie gedeeld via de gemeentelijke website. De lijst met veel gestelde vragen werd structureel bijgewerkt.

In de loop van 2025 wordt bepaald of en welke vervolgbijeenkomsten toe te voegen aan de oorspronkelijke participatieopzet om inwoners tijdens het hele totstandkomingsproces te blijven informeren en de mogelijkheid te bieden hun mening te delen. Dit journaal wordt op basis daarvan regelmatig aangevuld zolang de participatie loopt.

2. Verloop van het participatieproces

b. Hoe zijn de fasen van Hanza! toegepast?

Fase 1: Klaar voor de start

In de aanloop naar bekendmaking van de voorgenomen besluitvorming heeft het programmateam Vluchtelingen met de wethouder verantwoordelijk voor vluchtelingenopvang, gekeken naar communicatie en participatie. De wethouder koos voor een korte periode tussen bekendmaking en besluitvorming, omdat de keuze voor het vestigen van vluchtelingenopvang aan college en raad is en omwonenden op deze manier snel duidelijkheid hebben. Dat betekende dat de nadruk tot aan de besluitvorming lag op informeren en luisteren.

Fase 2: Samenwerken aan oplossingen

Meer ruimte voor participatie was er na besluitvorming, tijdens inloopbijeenkomsten en in de vorm van een klankbordgroep. Om die ruimte zo groot mogelijk te maken, werd ervoor gekozen de klankbordgroep niet in omvang te beperken.

Fase 3: Het resultaat

Het resultaat van de participatie was niet dat burgers mee konden beslissen of en waar de vluchtelingenopvang wordt gerealiseerd, maar hoe die wordt ingevuld. De resultaten hiervan worden later aangevuld.

c. Welke participatie- en communicatiemiddelen zijn er ingezet om ervoor te zorgen dat iedereen kon meedoen?

- Schriftelijke aankondigingen (post en mail)
- Publicaties in wijkkranten en de Swollenaer
- Een openbaar webinar met live chatfunctie
- Informatieve en interactieve inloopbijeenkomsten
- Online webformulier en centrale mailadressen
- Persoonlijke gesprekken met bezorgde bewoners
- De opstart van een brede klankbordgroep
- Een digitale nieuwsbrief
- Een veel gestelde vragen-pagina die continu is geactualiseerd

Daarnaast is tijdens de bijeenkomsten gebruik gemaakt van toegankelijke en creatieve werkvormen, zoals gespreks- en meedenktafels, een notitiewand en ideeënbus, om ook minder uitgesproken bewoners een stem te geven. Alle inbreng uit deze bijeenkomsten is vastgelegd en via zwolle.nl/vluchtelingen gedeeld.

3. Deelnemers aan het participatieproces

a. Welke deelnemers hebben in de verschillende fasen meegedaan aan het proces?

Deelnemers aan het participatieproces waren onder meer:

- Direct omwonenden van de beoogde locatie in De Tippe
- Overige inwoners van Stadshagen en Westenholte
- Toekomstige bewoners van de wijk
- Lokale organisaties zoals Travers Welzijn, scholen, wijk- en winkeliersverenigingen en kerkgenootschappen
- Het COA als uitvoeringspartner
- Deelnemers aan de klankbordgroep, variërend van (toekomstige) buurtbewoners tot professionals

b. Heeft de gemeente (gemeenteraad, college, ambtenaren en wijkmanagers / wijkregisseurs) een rol gespeeld? Hoe is die rol ingevuld?

De gemeente speelde een actieve en transparante rol als initiatiefnemer. Bestuurders waren zichtbaar aanwezig en aanspreekbaar tijdens bijeenkomsten en via het webinar. Ambtelijke ondersteuning werd geboden via onder andere wijkregie, projectleiding en communicatie. De gemeenteraad heeft via moties het belang van participatie benadrukt en opvolging gevraagd. Het college heeft dit opgepakt en gefaciliteerd.

4. Opbrengsten van het participatieproces

Zwolle

a. Wat is door de deelnemers ingebracht tijdens het proces?
Tijdens het proces zijn op meerdere manieren en momenten zorgen en ideeën gedeeld: via webformulier en mailboxen, in de comments op het webinar, tijdens raadsvergaderingen, inloopbijeenkomsten en de klankbordgroep, en in persoonlijke gesprekken. De zorgen en ideeën die zijn gedeeld zijn talrijk en divers, maar kunnen goed worden gevat in een aantal thema's.

Bezorgdheid over veiligheid en leefbaarheid

Veel bewoners vinden de voorgestelde omvang van 400 bewoners te groot en vrezen groepsvorming en verveling, met negatieve effecten op de sociale veiligheid. Daarnaast is er twijfel of de wijk de extra druk op sportclubs, gezondheidszorg en veiligheidsdiensten kan opvangen. Ook onderwijs kwam naar voren: zorgen over klassen die al groot zijn en de vraag hoe kinderen van het azc hierin passen. Bewoners vragen om aandacht voor kwetsbare groepen, zoals vrouwen en kinderen.

Veiligheid is een breed gedragen thema. Bezoekers maken zich zorgen over verkeersveiligheid bij tunnels, kruisingen en schoolroutes, maar ook over sociale veiligheid in de wijk. Er is angst voor overlast, incidenten en een verminderde leefbaarheid. Tegelijkertijd zien sommigen kansen om veiligheidsknelpunten in de wijk juist nu aan te pakken. Ideeën zijn onder andere cameratoezicht, een logboek voor incidenten, betere verlichting in tunnels en de aanwezigheid van politie of BOA's. Ook leefregels en duidelijke afspraken worden belangrijk gevonden om rust te bewaren.

Vragen over omvang, type bewoners, begeleiding, persoonlijke gevolgen

De bredere beleidskeuzes worden ter discussie gesteld: waarom één locatie met 400 plekken en niet meerdere kleinere? Ook leeft er scepsis of integratie met dit aantal überhaupt haalbaar is. Daarmee samen hangt de vraag welke bewoners de vluchtelingenopvang straks krijgt. Zijn dat vooral gezinnen of alleenstaande jonge mannen? En wordt er bijvoorbeeld rekening gehouden met geloofsovertuigingen?

Veel bewoners vragen zich af hoe de begeleiding door het COA en andere instanties er straks uit gaat zien. Worden de toekomstige bewoners intensief begeleid of wordt er veel aan de bewoners zelf overgelaten?

Een andere veel gestelde vraag is hoe de gemeente omgaat met persoonlijke gevolgen van de vestiging van de vluchtelingenopvang, bijvoorbeeld het effect op de waarde van de woning.

Suggesties voor voorzieningen en inrichting van het terrein

Bezoekers benadrukten dat het gebouw zo veel mogelijk moet aansluiten bij de bestaande wijk en niet te veel mag opvallen. Er is zorg over hoogbouw, de inpassing bij station Stadshagen en de impact op bestaande voorzieningen zoals winkelcentrum, huisarts en dagbesteding. Ook leefbaarheid en groenvoorzieningen zijn belangrijk: behoud en uitbreiding van bomen en struiken, aandacht voor looproutes en veiligheid rondom tunnels en bruggen.

4. Opbrengsten van het participatieproces

Wensen voor betere communicatie en structureel overleg

Veel bewoners ervaren dat het proces onvoldoende transparant is verlopen. Er is behoefte aan duidelijke en tijdige informatie over aantallen, samenstelling, procedures en planning. Sommigen willen actief betrokken blijven, anderen geven aan alleen feitelijke informatie te willen ontvangen. Het gebrek aan inspraak en het gevoel dat besluiten al genomen zijn, zorgt voor wantrouwen. De behoefte aan meer en transparante informatie is groot. Over de behoefte aan actieve betrokkenheid verschillen de meningen, maar is wel degelijk een groep die betrokken wil worden.

Initiatieven voor ontmoeting en verbinding tussen wijk en opvang

Tegelijkertijd zijn er ook suggesties voor verbinding, zoals gezamenlijke activiteiten (eten, sporten, evenementen), vrijwilligerswerk en dagbesteding en creatieve ideeën voor voorzieningen bij het azc, zoals een huiskamer, kringloopwinkel of circulaire werkplaats.

Toekomstige kansen

In de klankbordgroep geeft niet alleen gevraagd en ongevraagd advies op aanpassingen die nodig zijn door de komst van de vluchtelingenopvang, maar benoemt ook kansen die dat biedt voor de wijk. Dat kan op voorzieningenniveau, maar ook door het creëren van nieuwe sociale structuren. De uitkomsten van de klankbordgroepbijeenkomsten worden gedeeld via zwolle.nl/vluchtelingen.

De opbrengst van de inloopbijeenkomsten in september en de klankbordgroepbijeenkomsten is opgenomen als bijlage 1 en 2 van dit journaal. De mails die via een webformulier, vluchtelingen@zwolle.nl, burgemeester, wethouders en raadsleden zijn binnengekomen, zijn beantwoord door een team van gemeentelijke deskundigen. De mailwisselingen zijn opgeslagen in de mailbox van Team Vluchtelingen.

b. Waren er inhoudelijke verschillen? Hoe heeft de afweging hierover plaatsgevonden?

Er waren duidelijke inhoudelijke verschillen tussen inwoners, van principiële tegenstanders tot enthousiaste betrokkenen. Dat gold voor alle hierboven genoemde participatievormen. In de vluchtelingen-mailbox van de gemeente en bij webinar en inloopbijeenkomsten overheerst de eerste groep, in de klankbordgroep is de tweede groep oververtegenwoordigd.

De gemeente bekijkt de inbreng zorgvuldig en beoordeelt -samen met het COA- hoe die zo goed mogelijk kan worden gebruikt bij de verdere planvorming, inrichting en het beheer van de locatie. De inbreng wordt met deelnemers en andere geïnteresseerden gedeeld via website, bijeenkomsten en dit journaal.

5. Leerpunt(en) na participatieproces

a. Wat ging tijdens het proces volgens de initiatiefnemer en/of de deelnemers minder goed als het gaat om de onderlinge samenwerking? Hoe is hiermee omgegaan? En wat kunnen we daar voor toekomstige participatieprocessen van leren?
Het participatieproces begon pas ná het voorgenomen besluit. Dat was een bewuste keuze, maar leidde bij een deel van de bewoners wel tot het gevoel dat zij niet tijdig betrokken waren. Ook de beantwoording van e-mails liep in het begin vertraging op vanwege de grote hoeveelheid reacties. En hoewel er veel aanmeldingen waren voor bijeenkomsten, bleek de opkomst soms lager dan verwacht.

b. Welke onderdelen van Hanza! zijn goed verlopen?
De gestructureerde aanpak zorgde voor overzicht en consistentie. De combinatie van digitale en fysieke communicatiemiddelen werkte goed. Vooral het persoonlijk contact in kleinere setting werd gewaardeerd. Het opzetten van een klankbordgroep is een belangrijke stap naar langdurige betrokkenheid.

c. Welke onderdelen van Hanza! bleken lastig uit te voeren? Hoe is dit opgelost?
Het afbakenen van wat wel en niet beïnvloedbaar was, vergde veel aandacht. Hierover is open gecommuniceerd: niet alles lag open, maar wel degelijk waren er thema's waarover werd meegedacht. Door duidelijkheid te geven over deze kaders en mensen serieus te nemen in hun inbreng, werd wederzijds respect opgebouwd.

Bijlagen

- Verslag inloopbijeenkomsten september
- Verslagen eerste klankbordgroepbijeenkomsten

Zwolle

Gjerryt Leuverink

Gerben van den Hurk

030-2072014

www.de-selectie.nl

Verslag participatieronde De Tippe september 2025

Fysieke bijeenkomsten

Inleiding

Gemeente Zwolle heeft in juni 2025 een inloopbijeenkomst georganiseerd om inwoners van Zwolle te informeren over de komst van een vluchtelingenopvang in De Tippe. Tijdens de besluitvormende raadsvergadering op 23 juni is een motie aangenomen die vastlegt dat er extra bijeenkomsten worden georganiseerd. Die zijn gehouden op woensdagmiddag 17, donderdagavond 18 en woensdagavond 24 september. In dit verslag beschrijven we hoe die bijeenkomsten zijn verlopen en wat de uitkomst is van de gesprekken die we met bewoners hebben gevoerd.

Doel van de participatie

De bijeenkomsten zijn georganiseerd om (toekomstige) bewoners van Zwolle de gelegenheid te geven om zorgen te uiten, vragen te stellen en mee te denken over hoe we de opvanglocatie zo goed mogelijk laten landen in de wijk.

Aanpak

We hebben hiervoor drie bijeenkomsten georganiseerd die alle dezelfde opzet hadden. De bijeenkomsten duurden twee uur en bezoekers konden gedurende die twee uur na registratie naar behoefte binnenlopen en weer vertrekken. De middagbijeenkomst op 17 september vond plaats in De Fontein in Stadshagen, de avondbijeenkomsten op 18 en 24 september waren in Het Saffier in De Tippe, naast de toekomstige locatie van de vluchtelingenopvang.

Aanwezig waren: vier wethouders, ambtelijke vertegenwoordiging, vertegenwoordiging van het COA en Travers. Daarnaast waren er moderators aanwezig van De Selectie, om gesprekken te begeleiden en te zorgen dat de bijeenkomsten goed verliepen, en beveiliging om erop toe te zien dat de bijeenkomsten ordelijk verliepen. De insteek van de bijeenkomsten was dat we een setting konden creëren waarbij bewoners in gesprek konden met gemeente en COA. Dat betekent dus dat we maximaal 80 mensen per bijeenkomst konden toelaten, waardoor we ook hebben gewerkt met een aanmeldsysteem via de website van de gemeente: maximaal 80 mensen konden zich inschrijven waarna de inschrijflijst voor die bijeenkomst sloot.

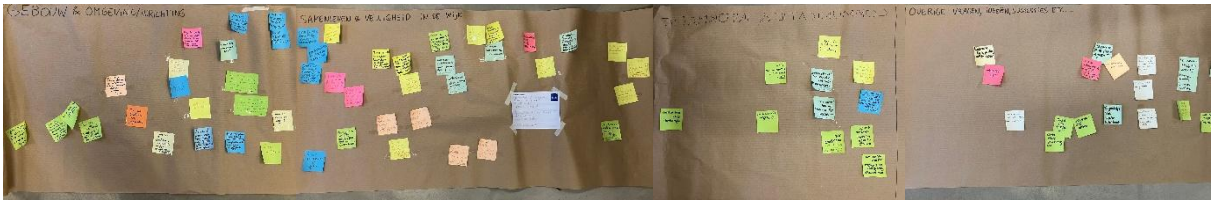
We hebben tijdens de bijeenkomsten de ruimte in drie delen ingericht.

1. Gesprekstafels
2. Meedenktafels
3. Stille discussiewand

De **gesprekstafels** werden bemenst door wethouders, COA en inhoudelijk deskundige ambtenaren. Daaromheen twee gespreksleiders van De Selectie. Hier kon over alles worden gepraat.

De **meedenktafels** waren bedoeld voor mensen die wilden meedenken over vooraf vastgestelde thema's: samenleven, veiligheid en het gebouw en haar omgeving.

De stille **discussiewand**, tenslotte, was een 5 meter lange brownpaper waarop men post-its kon plakken of kon schrijven en zo nog laatste gedachten, tips, frustraties of ideeën kon meegeven.

Opkomst

Opvallend was dat alle bijeenkomsten vol waren geboekt en een veelgehoorde opmerking was dat drie bijeenkomsten met 80 plaatsen veel te weinig was om te voldoen aan de behoefte, maar dat bij alle drie de bijeenkomsten maar ongeveer de helft van de mensen kwam opdagen. Tegelijk waren er steeds ook de nodige mensen die zich niet hadden aangemeld, maar wel naar binnen wilden. Dat leidde ertoe dat we hebben besloten na aanvang steeds te kijken of er ruimte was om mensen toch naar binnen te laten, zodat zij de plek innamen van de no-shows.

Op de laatste avond, op 24 september, was er bovendien een demonstratie waar ongeveer 60 mensen aanwezig waren. Een aantal van deze mensen wilden naar binnen en een aantal ook niet. We hebben ongeveer 20 mensen binnengelaten en zo ook voorkomen dat de demonstratie zich naar binnen heeft verplaatst. Het merendeel van de overige deelnemers aan de demonstratie is nog een tijd in groepjes voor de ingang blijven praten en in de loop van de avond rustig vertrokken.

Uitkomsten bijeenkomsten

De drie bijeenkomsten kenden een vergelijkbaar verloop. Dat kwam ten dele door de identieke opzet, maar vooral doordat de behoefte van de aanwezige inwoners op de drie dagen vergelijkbaar was. De meeste inwoners hadden vooral vragen en uitten hun zorgen, die maar ten dele weggenomen konden worden.

De meest geanimeerde gesprekken vonden plaats aan de gesprekstafels met de wethouders, die -vaak in groepjes- het gesprek aangingen over het waarom van de gekozen omvang en locatie en de gevolgen daarvan voor de wijk. Met name bij de laatste bijeenkomst raakten de gemoederen een paar keer verhit en moest worden ingegrepen om de discussie respectvol te houden.

Sommige inwoners zochten gelijk de meedenktafels op, anderen later op uitnodiging van wethouders, ambtelijk vertegenwoordigers of medewerkers van COA. De gesprekken aan de meedenktafels waren gevarieerd. Vooral over het gebouw en de omgeving werden veel ideeën opgehaald. Het hielp dat de stedenbouwkundige en de gebouwdeskundige van het COA concrete informatie over gebouw en procedures konden geven. Datzelfde gold voor de medewerkers van COA en Travers bij de tafels over samenleven en veiligheid.

De meeste gesprekken gingen over de onderwerpen die ook vooraf al (bijvoorbeeld tijdens de bijeenkomsten in juni, in individuele gesprekken en per mail) aan de orde

kwamen: de gekozen locatie, de omvang van de opvang, veiligheid in en voor de buurt, de gevolgen voor de wijk en de manier van communiceren van de gemeente.

Tijdens de eerste bijeenkomst bleek dat niet iedereen bekend is met het werk van het COA en de asielprocedure, en dat uitleg daarover op prijs werd gesteld. Daarom is voor de twee volgende bijeenkomsten een COA-informatieblad gemaakt dat bezoekers mee konden nemen.

Bij de stille discussiewand ten slotte konden de aanwezigen hun opmerkingen en suggesties achterlaten, die soms door andere bezoekers of medewerkers van een reactie werden voorzien. Zie ook de bijlage voor de opbrengst.

Algemene conclusie

Door de keuze voor een vrije inloop zonder plenair deel en het werken met inschrijving in combinatie met de lage opkomst, was er bij alle drie de bijeenkomsten voldoende ruimte om het gesprek aan te gaan. De gesprekken verliepen over het algemeen in goede orde, maar werden soms verhit.

De verdeling in gespreks- en meedenktafels werkte in de basis goed. Wel bleek bij alle drie de bijeenkomsten dat ook bij de meedenktafels vooral vragen en zorgen werden geuit, met name over veiligheid en in iets mindere mate over samenleven.

De verdeling van de wethouders en ambtelijk deskundigen over de gesprekstafels zorgde ervoor dat de gesprekken persoonlijk en -een uitzondering daargelaten- respectvol konden blijven. Het feit dat er iedere bijeenkomst vier wethouders aanwezig waren om het gesprek aan te gaan, werd door de meeste inwoners gewaardeerd.

Ook de aanwezigheid van de medewerkers van het COA werd gewaardeerd. Hun uitleg over asielopvang in het algemeen en opvang in Zwolle in het bijzonder werd als bijzonder nuttig ervaren.

De inwoners verwachten transparante communicatie, zowel over het vervolg van het traject als over de opvolging van de bijeenkomsten (uitkomsten en wat ermee wordt gedaan). Dit helpt om het vertrouwen in de gemeente te herstellen of vergroten.

Bijlage – Schriftelijke opbrengst inloopbijeenkomsten

Tijdens de drie bijeenkomsten konden aanwezigen bij alle drie de onderdelen (gesprekstafels, meedenktafels en de stille discussiewand) meningen, klachten, ideeën en andere opmerkingen delen. Aan de gesprekstafels en meedenktafels hebben wethouders, medewerkers van de gemeente en gespreksleiders van De Selectie deze genoteerd en aantekeningen gemaakt. Aanwezigen hebben zelf post-its op de stille discussiewand gehangen.

De schriftelijke vastlegging van de drie bijeenkomsten is samengevoegd in digitaal document '250924 Opbrengst inloopbijeenkomsten De Tippe'. Hieronder de gethematiseerde samenvatting van deze vastlegging.

Gebouw & omgeving

Bezoekers benadrukten dat het gebouw zo veel mogelijk moet aansluiten bij de bestaande wijk en niet te veel mag opvallen. Er is zorg over hoogbouw, de inpassing bij station Stadshagen en de impact op bestaande voorzieningen zoals winkelcentrum, huisarts en dagbesteding. Ook leefbaarheid en groenvoorzieningen zijn belangrijk: behoud en uitbreiding van bomen en struiken, aandacht voor looproutes en veiligheid rondom tunnels en bruggen. Daarnaast is er twijfel of de wijk de extra druk op sportclubs, gezondheidszorg en veiligheidsdiensten kan opvangen.

Samenleven

Een groot deel van de opmerkingen gaat over samenleven in de wijk. Veel bewoners vinden de voorgestelde omvang van 400 bewoners te groot en vrezen groepsvorming en verveling, met negatieve effecten op de sociale veiligheid. Tegelijkertijd zijn er suggesties voor verbinding, zoals gezamenlijke activiteiten (eten, sporten, evenementen), vrijwilligerswerk en dagbesteding. Ook onderwijs kwam naar voren: zorgen over klassen die al groot zijn en de vraag hoe kinderen van het azc hierin passen. Bewoners vragen om aandacht voor kwetsbare groepen, zoals vrouwen en kinderen.

Veiligheid

Veiligheid is een breed gedragen thema. Bezoekers maken zich zorgen over verkeersveiligheid bij tunnels, kruisingen en schoolroutes, maar ook over sociale veiligheid in de wijk. Er is angst voor overlast, incidenten en een verminderde leefbaarheid. Tegelijkertijd zien sommigen kansen om veiligheidsknelpunten in de wijk juist nu aan te pakken. Ideeën zijn onder andere cameratoezicht, een logboek voor

incidenten, betere verlichting in tunnels en de aanwezigheid van politie of BOA's. Ook leefregels en duidelijke afspraken worden belangrijk gevonden om rust te bewaren.

Communicatie & informatie

Veel bewoners ervaren dat het proces onvoldoende transparant is verlopen. Er is behoefte aan duidelijke en tijdige informatie over aantallen, samenstelling, procedures en planning. Sommigen willen actief betrokken blijven, anderen geven aan alleen feitelijke informatie te willen ontvangen. Het gebrek aan inspraak en het gevoel dat besluiten al genomen zijn, zorgt voor wantrouwen. Suggestie: herhaal dit soort bijeenkomsten regelmatig en zorg dat een brede groep bewoners betrokken wordt.

Overige signalen

Een aantal opmerkingen richtte zich op bredere beleidskeuzes: waarom één locatie met 400 plekken en niet meerdere kleinere? Wat levert dit financieel op voor de gemeente? Ook waren er vragen over de mogelijke waardevermindering van woningen door de komst van de opvang, en hoe de gemeente hiermee om wil gaan. Daarnaast zijn er creatieve ideeën voor voorzieningen bij het azc, zoals een huiskamer, kringloopwinkel of circulaire werkplaats. Ook leeft er scepsis of integratie met dit aantal überhaupt haalbaar is.

Verslag bijeenkomst 1 Klankbordgroep azc De Tippe

De Selectie, 18 september 2025
Door: Chanel de Loos
Status: DEFINITIEF (vastgesteld op 29 september 2025)

Inleiding

De bijeenkomst op 9 september 2025 stond in het teken van de **verkenning en start van een klankbordgroep** rond het nieuwe azc in De Tippe. Doel van de bijeenkomst: input ophalen over **de rol en werkwijze** van de klankbordgroep, zodat deze zo goed mogelijk kan functioneren.

- Duidelijk kader vooraf: de klankbordgroep gaat uit van het scenario dat de opvanglocatie er komt (anders is er ook geen klankbordgroep (meer) nodig); de gesprekken richten zich dus op het 'hoe' met ruimte voor ideeën, zorgen en suggesties.
- Via een constructief gesprek in een open sfeer, ondanks verschillende opvattingen en met respect voor elkaars mening en verschillende belangen, spraken we over rol, doel, kaders en te bespreken inhoud in de op te starten klankbordgroep.
- Aanwezig: omwonenden, toekomstige bewoners, vertegenwoordigers van o.a. kerkgemeenschappen, bewonersverenigingen, gemeente Zwolle, COA, Travers en onafhankelijke gespreksleiders van De Selectie.

Uitkomsten tafelgesprekken

<u>Doel en rol klankbordgroep</u>

Informatie(positie): tijdig, actief en volledig door gemeente en COA.

- Belangrijk: ook uitleg hoe keuzes tot stand komen en terugkoppeling van input.
- Verlangen naar gevoel van gelijkwaardigheid, vaste contactpersonen gewenst.

Verwachtingen: behoefte aan duidelijkheid over invloed en rol.

- Zowel gevraagd als ongevraagd advies kunnen geven.
- Duidelijke terugkoppeling op adviezen krijgen (van gemeente en COA).

Onduidelijkheden: onderscheid tussen klankbordgroep en inloopbijeenkomsten, advies 'aan wie', rol bij tegengestelde belangen.

- Klankbordgroep heeft geen formele status en krijgt enkel openbare informatie.

Doel: bijdragen aan een zo goed mogelijk azc, belangen afwegen en risico's beperken.

- Toevoeging gewenst: perspectief van toekomstige bewoners (samen één wijk).

Inrichting klankbordgroep

Vertegenwoordiging: plek voor zowel voor- als tegenstanders uit de buurt.

Deelname: op persoonlijke titel, zonder last of ruggespraak. Hierin kwam wel de vraag naar boven of deelname namens belangenvereniging hier dan tussen past.

Gesprekspartners in klankbordgroep: onafhankelijke gespreksleider (zeker in het begin) gewenst; gemeente en COA vaste partners/gasten, maar klankbordgroep kan zelf ook anderen uitnodigen (experts, betrokken organisaties etc.).

Werkwijze: respectvol en constructief; diversiteit van meningen als verrijking.

Verslaglegging:

- Proces met conceptverslag op hoofdlijnen (geen reactie op concept is automatisch akkoord), daarna definitief verslag openbaar.
- Geen namen/quotes, privacy moet hierin gewaarborgd blijven.
- Geen notulen: het gaat om het vastleggen van uitkomsten, acties en afspraken.

Thema's die aan de orde komen

Gebouw en inrichting buitenruimte: inclusief aandacht voor voorzieningen in de wijk (school, zorg, OV, winkels).

Samenleven in de wijk: voorkomen van een 'wijk-in-een-wijk'; betrekken van azc-bewoners en zorgen voor inclusie/aansluiting op de wijk.

Communicatie en contact: duidelijke afspraken over participatie en over waar de klankbordgroep niet over gaat. Ook: hoe houden we in de toekomst goed contact?

Veiligheid: zowel in de wijk als binnen het azc een veilige sfeer creëren voor de inwoners van de wijk, de bewoners van het azc en de mensen die er werken.

Acties en afspraken

- ✓ De Selectie maakt werkt opzet klankbordgroep uit en legt deze voor in de volgende bijeenkomst, ter besluitvorming. *(actie: De Selectie)*

- ✓ In ieder geval de eerste paar bijeenkomsten zal De Selectie als onafhankelijke gesprekspartner begeleiden. *(actie: Gemeente Zwolle)*
- ✓ Vanaf de volgende klankbordgroepbijeenkomst zijn gemeente en COA vaste gasten/gesprekspartners. *(actie: De Selectie > Gemeente Zwolle + COA)*
- ✓ Klankbordgroep bepaalt op basis van de agenda welke organisaties/experts aansluiten. *(actie: Leden klankbordgroep > De Selectie)*
- ✓ De Selectie komt terug op de samenstelling en omvang van de klankbordgroep. *(actie: De Selectie)*
- ✓ De Selectie deelt het verslag met alle 'oorspronkelijk geïnteresseerden' van de klankbordgroep en stuurt de uitnodiging en agenda voor de volgende klankbordgroep (29-9) naar de definitieve leden van de klankbordgroep. *(actie: De Selectie)*

Heb je vragen of suggesties n.a.v. dit verslag of in algemene zin over de klankbordgroep? Neem dan contact op met Gjerryt Leuverink (gjerryt@de-selectie.nl), dank alvast!

Verslag bijeenkomst 2e Klankbordgroep azc De Tippe

De Selectie, 30 september 2025
Door: Chanel de Loos

Aanwezig: 22 leden van de KBG, 4 gespreksbegeleiders van De Selectie, 2 medewerkers van het COA, 2 medewerkers van de gemeente Zwolle en 1 vertegenwoordiger van Travers.

Inleiding

In deze tweede bijeenkomst stonden twee onderdelen centraal. Enerzijds het maken van afspraken over de inrichting en het functioneren van de klankbordgroep en anderzijds het kavelpaspoort. De avond begon met een terugblik op de eerste bijeenkomst van de KBG daarna hebben we de functioneringsafspraken van de KBG vastgesteld. Als tweede punt gaf de stedenbouwkundige van de Gemeente Zwolle in Stadshagen een toelichting op het kavelpaspoort. Het laatste deel van de bijeenkomst was gereserveerd om samen in gesprek te gaan in kleinere groepen over de presentatie van het kavelpaspoort. Om af te sluiten met een statusupdate over de op te stellen bestuursovereenkomst tussen gemeente en COA, inclusief de vraag of de KBG daar over mee te denken.

Uitkomsten Klankbordgroep

Inrichting klankbordgroep (KBG)

- De afspraken over de werkwijze, doel en mandaat van de KBG zijn vastgesteld op basis van de uitkomst van de eerste bijeenkomst. Hiermee is er duidelijkheid over de werkwijze en verwachtingen van de groep richting de toekomst *(zie bijlage '250929 - Klankbordgroep azc De Tippe')*.
- Aanvullend is afgesproken dat deelnemers **5 werkdagen krijgen om notulen te controleren**. Zo heeft iedereen de tijd om opmerkingen of correcties door te geven voordat de notulen definitief worden.
- De gemeente benadrukte dat de input vanuit de wijk en de KBG belangrijk is voor de ontwikkeling van de plannen. Omdat de planmakers vaak niet in de wijk wonen, helpt deze lokale kennis om beter te begrijpen wat er speelt en hoe de opvanglocatie het beste kan worden ingepast in de wijk.
- Tijdens de bijeenkomst ontstond er wat onduidelijkheid over de privacy van KBG-leden en de vertrouwelijkheid van stukken die besproken en gedeeld worden. In principe gaat het om **openbaar beschikbare stukken**. Het kan echter

voorkomen dat bepaalde documenten nog in concept zijn, dan zal er expliciet verzocht worden om deze (nog) niet verder te verspreiden buiten de groep.

- Daarnaast is besproken hoe de leden van de KBG onderling contact kunnen onderhouden. We sturen een lijst rond met **voornamen en mailadressen**, zodat iedereen elkaar eenvoudig kan bereiken. Om fouten in het delen van gegevens te voorkomen, worden **mails vanaf nu alleen nog in BCC** verstuurd. De contactlijst wordt uitsluitend intern gedeeld en niet met externen.
- Vanuit de KBG is verzocht om **altijd een terugkoppeling te geven** over wat er met de output van de KBG gebeurt. Dit versterkt het vertrouwen en laat zien dat hun bijdrage serieus wordt meegenomen.

Inhoudelijke punten KBG

- Er ontstonden vragen over het brede begrip **veiligheid** en wat hier wel of niet onder zou vallen. Besloten is dat dit begrip breed geïnterpreteerd moet worden, zodat verschillende vraagstukken hieronder meegenomen worden, afhankelijk van wat er speelt in de wijk tijdens de verschillende fases tussen nu en als het AZC er is en bewoond wordt.
- Veiligheid betekent de veiligheid van alle omwonenden (voor- en tegenstanders), de veiligheid van de KBG, maar ook de veiligheid van toekomstige bewoners en de medewerkers van het COA. Daarmee krijgt het begrip een gelaagde betekenis.
- Het idee kwam naar voren om een keer de **politie uit te nodigen** op een bijeenkomst. Zij zouden meer inzicht kunnen geven in veiligheidsaspecten en mogelijke zorgen die in de wijk leven.
- Naar aanleiding van het ‘meedenken’ over de afspraken tussen het COA en de gemeente kwam de vraag op of dit ook geldt voor de samenstelling van toekomstige bewoners van het AZC. Het COA lichtte toe dat deze locatie **een flexibele functie** krijgt voor **de lange termijn**, waardoor verschillende doelgroepen hier kunnen komen wonen afhankelijk van actuele de instroom. Op dit moment bestaat een groot deel van de bewoners op Meeuwenlaan, bijvoorbeeld uit gezinnen, maar dit kan in de toekomst variëren. Vanuit de groep werd de wens uitgesproken om meer inhoudelijke informatie van het COA over dit proces te ontvangen, zodat er meer duidelijkheid ontstaat over mogelijke scenario’s.
- Daarnaast werd gevraagd om de **planfase, bouwfase en exploitatiefase duidelijker van elkaar te onderscheiden**. Dit helpt om de complexiteit van het project overzichtelijker te maken en beter te begrijpen welke keuzes in welke fase worden gemaakt.

De aanvullingen en/of opmerkingen zijn waar relevant verwerkt en zijn terug te lezen in de bijlage *250929 Klankbordgroep AZC de Tippe*.

Kavelpaspoort – Stedenbouwkundige Gemeente Zwolle

Tijdens de plenaire sessie gaf de stedenbouwkundige een presentatie over het kavelpaspoort van De Tippe en het specifieke veld. Naast **de indeling** van het terrein werden ook **sfeerimpressies** weergegeven van wat de eerste ideeën zijn met betrekking tot het gebouw. In een vervolgstap wordt het plan uitgewerkt door een architect van het COA, rekening houdend met de **kaders en ambities van de gemeente** zoals die zijn vastgelegd in het kavelpaspoort dat de stedenbouwkundige deze avond heeft toegelicht. Daarbij is expliciet benoemd dat het ontwerp van het gebouw nog in de conceptfase zit.

- Tijdens de presentatie over de indeling van de wijk kwam de vraag op of er voldoende aandacht is voor **de balans in de wijk**: de buurtbewoners in relatie tot de kwetsbare doelgroepen. Door de komst van veel maatschappelijke functies en nieuwe, kwetsbare bewoners leven er zorgen of dit goed op elkaar aansluit en of het niet teveel tegelijk is. De wens is om dit zorgvuldig te onderzoeken en blijvend met elkaar te communiceren over hoe verschillende bewonersgroepen goed kunnen samenleven. De gemeente, het COA en de partijen die ontwikkelen op de andere velden in de zuidpunt hebben hierover regelmatig onderling overleg.
- Er is aangeraden om partijen, zoals travers, scholen en andere organisaties goed te betrekken en laten aanhaken. Zeker met betrekking tot de verdichting van het aantal kwetsbare groepen op een klein stukje Zwolle.
- Er waren **vragen over de parkeerplekken** naast het terrein. De stedenbouwkundige lichtte toe dat het kavelpaspoort voorziet in **41 parkeerplekken**, conform de normen van het COA. Mocht dit onvoldoende blijken, dan is uitbreiding met een paar plekken mogelijk, maar dan gaat dat ten koste van groen. Na twijfels over de norm vanuit de Klankbordgroep kon ook een medewerker van het COA bevestigen dat deze norm in de praktijk ruim voldoende is voor zowel bewoners als medewerkers van het AZC.
- Ook werd gevraagd hoe bewoners van het AZC gebruik zullen maken van de **voorzieningen in de buurt**. Het uitgangspunt is dat bewoners gebruik maken van voorzieningen in de wijk, aangevuld met functies op het COA-terrein zelf. Een groot deel van dit terrein wordt bovendien openbaar toegankelijk.
- De **zorg werd uitgesproken over de bewoonbaarheid voor toekomstige bewoners**. Het COA hanteert een norm waarbij 8 asielzoekers samenwonen op een oppervlakte die normaal gesproken geschikt is voor 2 inwoners in Nederland. Het nieuwe gebouw voldoet aan deze voorwaarden, maar er is aandacht

gevraagd voor het waarborgen van leefbaarheid en comfort van bewoners. In het ontwerp krijgen 8 asielzoekers een volwaardig appartement, dat in de Nederlandse context doorgaans door 2 personen wordt bewoond.

- We bespraken ook **de veiligheid van bewoners, medewerkers en omwonenden** van het AZC. In het ontwerp moet nadrukkelijk rekening worden gehouden met veiligheid. Denk bijvoorbeeld aan de inrichting van de poorten rondom het gebouw. Daarnaast kwamen vragen op over het toezicht op de binnenplaats en het pleintje voor het AZC. Er zijn zorgen geuit over mogelijke groepsvorming of hangjongeren op dit plein en de kans dat dit tot onveilige situaties leidt.
- Omdat het gebouw zich nog in de **ontwerpfase** bevindt, is nog niet alle informatie beschikbaar en is nog niet alles uitgewerkt of bedacht. Er moet bijvoorbeeld nog een goede balans worden gevonden tussen een transparant karakter van het gebouw enerzijds en het bieden van privacy en veiligheid aan bewoners anderzijds. Dit is een ontwerpuitdaging voor de architect van het COA, in gesprek met de gemeente en op basis van feedback/input van de KBG. Het eerste concept wordt in de volgende bijeenkomst gedeeld met de KBG.
- Dit laat ook zien dat we aan het begin van het proces zitten, waardoor nog niet alle informatie beschikbaar is. Sommige zaken bestaan nog niet of zijn nog in concept- of goedkeuringsfase. Met de KBG moet dus steeds een balans worden gevonden tussen het vroegtijdig delen van informatie (met onzekerheden) en het later presenteren van volledig uitgewerkte plannen.

Overige punten

- Niet toegekomen aan de tafelgesprekken over het kavelpaspoort. Hierdoor heeft niet iedereen zijn of haar input kunnen geven. Als er nog ideeën of opmerkingen zijn kunnen deze worden gemaild naar Chanel of Gjerryt.
- Ook niet toegekomen aan de statusupdate m.b.t. de bestuursovereenkomst tussen de Gemeente Zwolle en het COA. De KBG heeft aangegeven hier graag over mee te denken. Dit wordt dus verplaatst naar de volgende bijeenkomst.

Acties en afspraken

- ✓ We zijn niet toegekomen aan de tafelgesprekken over het kavelpaspoort die we gepland hadden, nabranders mogen op de mail worden gezet. *(actie: KBG)*
- ✓ Vanaf nu worden de mails richting de KBG gestuurd met alle ontvangers in de BCC, om zo fouten in het delen van gegevens te voorkomen. *(actie: De Selectie)*

- ✓ Het COA zal tijdens een van de bijeenkomsten (verwachting bijeenkomst 3) een uitleg geven over hoe asielzoekers in AZC's worden geplaatst. Wens om meer inzicht in het proces van het COA te krijgen. *(actie: COA)*

Heb je vragen of suggesties n.a.v. dit verslag of in algemene zin over de klankbordgroep? Neem dan contact op met Gjerryt Leuverink (gjerryt@de-selectie.nl), dank alvast!